

om, at nu vilde det være ude med al Dygtig-
hed; at nu vilde alle Læringer løbe deres
Veie; nu vilde man faae en Mængde letfindige
Nedsættelser, og flytte om fra et Sted til et
andet, — den er væsentlig nu salden bort. Vi
have ikke hørt noget Saadant fremsført her i
Salen, i det Mindste mindes jeg det ikke.
Det har under alle Omstændigheder ikke vun-
det Bisald fra nogen af Siderne. De Herrer,
der nu forsvare Prøverne, kunne ikke engang
svare os, naar vi spørge, hvorfor dette Hen-
syn kun skal gjælde Haandværket; om det ikke
gjælder ligesaa meget Handelen. Der tales
om letfindige Nedsættelser. Ja, en Mand kan
være letfindig og nedsætte sig som Skomager
eller Stræder; men kunne ikke i langt høiere Grad
Medborgere ruineres derved, at en Handels-
mand er letfindig, end derved, at en Skomager
syrer et Par flette Støvler. Og hvorfor har
man aabnet denne hele Sluse for saadanne
Nedsættelser ved at sige, at man kan nedsætte
sig paa Landet uden at have aflagt Prøver?
Ligeoverfor Landbeboerne tager man altsaa
ikke saadanne Hensyn. De skulle altsaa have
Lov til letfindigt at nedsætte sig; det er blot
Kjøbstadbeboerne der skal sørges for. Ved at
lukke Afdgangen i Kjøbstæderne har man aab-
net en heel ny Sluse, og det kan godt være,
at man paa den Maade sender Haandværkere
i Mængde ud paa Landet. At der har været
Klaget i Tydskland og Preussen over Haand-
værkerens tiltagende Mængde, er anført som
et Beviis imod Prøvernes Afstæffelse; men
Grunden ligger deri, at Befolkningen ikke kan
komme i rette Veie, paa Grund af, at en heel
Deel af Jorderne ikke ligge under Kjøb og
Salg; derfor kan ikke det tilbørlige Antal
ernære sig som Agerdyrkere, saa at formange
maae søge til Haandværket. Dette kan nu ikke
overføres paa Danmark og ansøres som Beviis her;
men man gjør Sit til at frembringe en lig-
nende Dverfhyldning af Haandværkere paa visse
Steder ved at stille Landet forskjelligt fra
Kjøbstæderne; heller ikke taler man for Alvor
om, at Haandværkerne skulle løbe fra en
Stilling og i en anden. Det er vel heller ikke
fremhævet her i Salen — det skulde da være
af dem, som ville § 6 tillivs; man holder sig
nærmest til to Ting, og det er Capitalen og

Frygten. Efterat der er talt saa Meget frem
og tilbage, forekommer det mig at være paa
Tiden, at det ærede Medlem, der forsvare
den Mening, at Capitalen vil ødelægge
Haandværkerne, anfører endog blot en Skygge
af Beviis for, at der i nogen Henseende er
Forskjel paa den nærværende Tilstand og den
Tilstand, som vil indtræde, naar Prøverne
ikke skulle aflægges. Hvorledes er Forholdet
nu, naar en Mand vil kaste sin Capital i et
Haandværk; hvad skal han da gjøre? Er han
selv en dygtig Haandværker, kan han aflægge
Prøve og selv bestyre Forretningen; er han
det derimod ikke, maa han antage en Mand og
betale ham for at bestyre den. Ophæve vi ganske
Prøverne, hvad maa han saa gjøre? Saa maa
han ogsaa skaffe sig en saadan Mand, eller
ogsaa er han en dygtig Haandværker, og saa
er det ligegyldigt, om vi have Prøverne eller
ikke. Jeg vilde ønske, at man blot vilde an-
føre en Skygge af Beviis for en saadan Skæ-
delighed af Prøvernes Afstæffelse, blot prøve
paa at paavise, at der er Forskjel i denne
Henseende paa, om vi beholde de nuværende
Prøver, eller tage de Prøver, som her ere
foreflaaede, eller reent affstæffe dem. Jeg gad
nok see den, der trøster sig til at komme frem
hermed. Capitalen kaster sig ikke paa Haand-
værket; den kaster sig paa Handel og Fabrik-
ker, og derfor skal man ikke holde den. Vel
har jeg seet, og det til min store Forundring,
at ikke engang det skal undtages fra Prøverne,
som hører til Fabrikdrift under Laugsvæsenet,
og at den ærede Rigsdagsmand for Maribo
Amts Afdelingsmand ogsaa vil have Fabrik-
drift underlagt Prøve; men jeg troer rigtignok
ikke, at det vil vinde Anklang her i Salen.
Jeg troer, det vilde være meget skadeligt for
vor Fabrikdrift. Det er jo ligefrem, at naar
Capitalen kaster sig ind i Haandværket, saa
vil, hvis den er dygtig, Ingen kunne forhindre
det; er den ikke dygtig, vil den ødelægge sig
selv, sprede sig rundt omkring, saa at den
gaaer tilgrunde som saadan, og det er jo No-
get, som de ærede Medlemmer, der frygte Ca-
pitalen, maa synes godt om. Er dette nu
saaledes klart, og herimod har ikke nogen
Stemme hævet sig, at Prøverne ikke i en
eneste Henseende afgive Garanti for Consu-